

PREKENHJELP i forbindelse med TV-aksjonen 2021

Søndag 24. oktober, 22. søndag i treenighetstiden

Ved Ragnhild Mestad, sosialantropolog og rådgiver i Det norske Misjonsselskap (NMS)

Tekstene ihht. kirken.no

- II Ordsp 6,20–23a Forkast ikke det du har lært
- Fil 2,1–4 Ikke selvhevdelse, men ydmykhet
- Joh 12,35–36 Tro på lyset, bli lysets barn

Tekstene ihht. bibel.no

- Prekentekest – Joh 12
- Lesetekst I – ordspråkene 6
- Lesetekst II – Fil 2

EN REFLEKSJON OVER VALG AV PREKENTEKST

Jeg foreslår å trekke inn teksten i Ordspråkene i prekenarbeidet. Da kan en snakke om arv, kulturarv, gode verdier, og igjen til skadelige tradisjoner, som igjen kan lede over til å ta opp temaer rundt barneekteskap, som er tema for årets TV-aksjon.

Ekteskapsalder er ikke omtalt i bibelen. I teksten om Jakob og Rakel (1.Mos 29) så tilbyr Jakob seg å jobbe 7 år for Rakel. Han ender opp med å få den eldre søsteren Lea først, før han får gifte seg med Rakel, hvorpå han fortsetter å jobbe for svigerfar i 7 år til. En kan spekulere litt på alder her for disse to jentene, for de må ha vært barn begge to da Jakob kom, og at faren derfor lot Jakob vente disse årene.

BARNEEKTESKAP

Mange misjonsorganisasjoner og kirker har lang erfaring i å arbeide mot tidlige ekteskap. En har arbeidet gjennom holdningsskapende arbeid, i forkynnelse, innen helsearbeidet og i skolene. I misjonsarbeidet ser en fordeler av å jobbe sammen med lokale kirker og i samspill med andre religiøse ledere.

Tvangsekteskap som følge av kidnappinger og voldtekter av unge jenter er ikke uvanlig mange steder.

For noen familier er fattigdommen så stor at foreldrene ikke klarer å forsørge alle barna sine. Utdanning og hjelp til å bedre inntektene i familien kan være et godt virkemiddel for å bekjempe barneekteskap, sammen med et holdningsskapende arbeid overfor foreldrene.

Det følger mange problemer med slike tidlige ekteskap:

- De unge jentene spesielt er ikke utviklet nok til å håndtere samleie. Mange av de yngste får skader for livet, både fysiske og psykiske. I tillegg vil det som regel medføre elementer av tvang når de er så unge. Det er ikke uvanlig i Midtøsten for kvinner, endog de som elsker mannen de skal gifte seg med, å grue seg til ekteskapet.
- svangerskapet og fødselen. En ung kropp er ikke i stand til å føde skikkelig, så det blir mye skader, og mange dør som følge av at kroppen ikke er utviklet og moden nok.
- Unge mødre er ofte ikke i stand til å ta vare på barnet skikkelig. Noen sover tungt, og kan sovne på barnet i vanvare.

- det er en tung arbeidsbelastning, og kroppene er ikke istand til å håndtere både arbeid og fødsler.

SELVE PREKENEN

Forkast ikke det du har lært

Forkast ikke det du har lært, sier teksten i ordspråkene.

Vi snakker ofte om kulturarv. Det er det vi har lært og som vi bærer med oss som en god arv, som rettledning og en lykt, et lys, som det står i teksten.

Teksten minner oss om at den gode arven må bindes til hjertet, og knyttes til halsen.

Kristus omtales som verdens lys (Joh.8.12 +12.35)

Hva er den gode arven?

Hva er den gode arven? En av de store diskusjonene i Norge i dag handler om hva som er den kristne kulturarven. Hvis vi alle skal svare på det spørsmålet, vil vi svare ulikt. Vi har ulike meninger om hva som er viktigst for oss. Det vil nok likevel være et mønster – noen fellestrekk – som vi deler med kristne i andre deler av verden.

Den vonde arven

I ethvert samfunn er det også en vond arv. Skadelige tradisjoner og skikker. Mange barn må leve med vold både i vårt samfunn og ellers i verden. Tidlige ekteskap er en type vold mot barn, som vi ønsker å være med på å bekjempe.

Alle gode krefter er viktige i dette arbeidet der vi som religiøse aktører har en god mulighet

For meg er det slik at årets TV-aksjon og de arbeidene som misjonsorganisasjoner og internasjonale diakonale organisasjoner arbeider med handler om å arbeide for å endre «den vonde arven».

Hvordan reflekterer vi om dette i denne preken-hjelpen?

Jesus og barna

Disse minste små, er blant Jesu hjertesaker. I et utall referanser, ses de minste på som spesielt viktige for Jesus. Han sier endog at Guds rike er for barna, ikke for de store og mektige.

Ref. ordspråkene om hvordan Gud ser på urett mot uskyldige.

Ta vare på barna

Det å ta vare på barna, beskytte dem, gi mat og utdanning, er en av de gode verdiene vi har til felles, en del av vår gode arv.

Unicef definerer barneekteskap som formelle ekteskap og uformelle bånd mellom et barn under 18 år, og en voksen eller et annet barn. Oftest er det jenter, men det er også gutter som giftes bort tidlig. Før Covid så vi en reduksjon fra ¼ jenter til 1/5 jenter, mens 1/6 gutter måtte gifte seg før de var 18. Dessverre ser Covid-pandemien ut til å ha økt antallet barneekteskap.

Tvangs- og barneekteskap er også regnet som en form for moderne slaveri ([ILO/FN](#))

De globale bærekraftsmålene har som mål å stoppe disse menneskerettsbruddene før 2030.

Bærekraftsboka <http://xn--brekraftsboka-3fb.no/>

Utviklings- og misjonsarbeid

Derfor er også misjonsorganisasjoner og kirker verden over engasjert i dette arbeidet. Kirkens nødhjelp og ACT alliance er også en del av dette. Eksempler på arbeid som kan trekkes fram:

- utviklingsarbeidet i Etiopia som foregår i samarbeid mellom NMS og den etiopiske Mekane Yesus-kirken der arbeid for å bekjempe vold mot barn er en del av innsatsen (tidlige ekteskap, kjønnslemlestelse av jenter, tvangsekteskap)
- Utviklingsarbeid gjennom den lutherske kirken på Madagaskar (skole, helse, integrert utvikling, søndagsskolearbeid, mm). På avsidesliggende områder av Madagaskar, som blant bara-folket, er det ikke uvanlig at jentene må forsørge seg selv veldig tidlig, hvis de ikke blir giftet bort. Den lutherske kirken (FLM) jobber mot denne skikken i sitt skole-, helse- og utviklingsarbeid.
- I Kamerun har spesielt skole- og helsearbeid, men også rettighetsarbeid og **forkynnelsen, der prestene tar opp rettighetene til de unge jentene i prekener – dette har bidratt til å skape en kirkelig motkultur.**
- Også i Syria har det eksplodert med tidlige ekteskap etter at krigen startet. Medieorganisasjonen SAT-7, som mange menigheter støtter, har engasjert seg gjennom holdningsskapende arbeid for å forebygge barneekteskap i hele regionen.
- Kirkens Nødhjelp driver et ustrakt arbeid mot kjønnsbasert vold både i langsiktig utviklingsarbeid og knyttet til freds- og humanitært arbeid:
<https://www.kirkensnodhjelp.no/gi-stotte/skriv-under-pa-opprop/vinne-over-volden/hva-er-kjonnsbasert-vold/>